- ङ) मात्: स्मरति।
- च) समागते वसन्ते कोकिलाः कूजन्ति।
- e) Explain and illustrate: हलन्त्यम् or अणुदित् सवर्णस्यचाप्रत्यय:।

गांशा कर : हलन्त्यम् **अथवा** अणुदित् सवर्णस्यचाप्रत्यय:।

- f) Describe different types of अधिकरण। অধিকরণের প্রকারগুলি বিবরণ দাও।
- 3. Answer any two of the following questions:

 $10 \times 2 = 20$

নিম্নলিখিত যে-কোনো দুটি প্রশ্নের উত্তর দাও :

- a) Explain the sūtra मुखनासिकावचनोऽनुनासिक: with examples and the commentary of वरदराज:। वत्रमत्राद्धत्र ठीका अनूत्रत्रण करत উদাহরণ সহযোগে ব্যাখ্যা কর—'मुखनासिकावचनोऽनुनासिक:'।
- b) Explain: 'पूर्वत्रासिद्धम्'। ব্যাখ্যা কর ঃ 'पूर्वत्रासिद्धम्'।
- d) Briefly discuss the Sanskrit 'सन्धि' and its types. সংস্কৃত সন্ধি ও তার প্রকারভেদ সম্পর্কে সংক্ষেপে আলোচনা কর।

456/Sans.(C) UG/4th Sem/SANS-G-CC-T-04/25

U.G. 4th Semester Examination - 2025 SANSKRIT [PROGRAMME] Course Code: SANS-G-CC-T-04

[CBCS]

Full Marks: 60

Time: $2\frac{1}{2}$ Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. Answer any ten of the following questions:

 $2 \times 10 = 20$

নিম্নলিখিত যে-কোনো দশটি প্রশ্নের উত্তর দাও:

- a) What is the meaning of the word 'आस्य' in 'तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम्'? 'तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम्'—भृद्ध 'आभ्य' भरकत कर्थ कि?
- b) How many letters have been accepted in 'अण्-দ্বোहাर'? Write the sūtra of 'দ্বোहাर'। 'অণ্'-এ কতগুলি বৰ্ণ গৃহীত হয়েছে? 'প্ৰত্যাহার' সংজ্ঞাবিধায়ক সূত্ৰটি লেখ।
- c) Who composed 'লঘুমিद্धान्तकौमुदी'? What is meant by 'अच्'?
  'লঘুসিদ্ধান্তকৌমুদী' কে রচনা করেছেন? 'অচ্' কি?
- d) What is 'उदात्त'? Which are 'उदित:'? 'উদাত্ত' বলতে কি বোঝায়? 'উদিৎ' কোন্গুলি?

- e) What is 'उपपदविभक्ति'? 'উপপদবিভক্তি' কী?
- f) In Paninian grammar, is prescribed by which sūtra. Which are 'गुणसञ्चकवर्णाः'? পাণিনীয়-ব্যাকরণে 'গুণ'-বিধায়ক সূত্র কোন্টি? গুণসংজ্ঞক বর্ণ কোন্গুলি?
- g) According to 'अष्टाध्यायी' what is 'सहिता'? 'অষ্টাধ্যায়ী' অনুসারে 'সংহিতা' কাকে বলে?
- h) How many types of 'आधार'? Give an example of 'ऐकदेशिक आधार'। আধার কত প্রকার? ঐকদেশিক আধারের উদাহরণ দাও।
- i) How many types of 'মুন্নs' are there? 'সূত্র' কয় প্রকার ও কি কি?
- j) Which letter is pronounced twice in the 'माहेश्वरसूत्र'? What is 'इत्'?
  মাহেশ্বরসূত্রে কোন্ বর্ণটি দু'বার উপদিষ্ট হয়েছে? 'ইং' কী?
- k) What is the meaning of 'साधक' in 'साधकतमं करणम्'? 'साधकतमं करणम्' সূত্ৰে 'সাধক' পদের অর্থ কি?
- 1) What is the meaning of 'अकथितम्' in 'अकथितञ्च'? 'अकथितञ्च' সূত্ৰে 'अकथितम्' পদের অর্থ কী?
  - m) Join it: 'यण् + अचि'। সন্ধি কর ঃ 'यण् + अचि'।
  - n) Give an example of the first case-ending relating to describing amount.
    পরিমাণামাত্রে প্রথমা বিভক্তির একটি উদাহরণ দাও।

[2]

- o) What does 'पद' mean? 'পদ' বলতে কি বোঝায়?
- 2. Answer any four of the following questions: $5 \times 4 = 20$

নিম্নলিখিত যে-কোনো চারটি প্রশ্নের উত্তর দাও:

- a) Join any **five** of the following: 1×5=5 निम्निथिত यে-কোনো **शाँष्ठि** मिक्त कत : अत् + एङ्, यण् + अचि, तस्मिन् + इति, षड् + नवित:, अच् + अनुनासिक:, राम: + शेते, विष्णु + उदय:
- b) Disjoin any **five** of the following: $1 \times 5 = 5$ निम्नलिथिত यে-কোনো **शांकि** সिम्निविट्छम कर्न : मनोरथ:, अहरह:, उपोषति, गङ्गौघ:, देवायिह, उपेन्द्र:, सुध्युपास्य:
- c) Explain the following sutra with Varadarāja
  Commentary: 5
  आदिरन्त्येन सहेता or कर्त्तुरीप्सिततमं कर्म
  वतमत्राद्धत ग्रीका अनूসत्रन करत निम्निनिथि मृद्धत व्याधा
  कत :
  आदिरन्त्येन सहेता or कर्त्तुरीप्सिततमं कर्म
- d) Justify the case-ending of the following underlined words (any **three**):
  নিম্নলিখিত রেখাঙ্কিত পদগুলির যে-কোনো **তিনটি**র বিভক্তি নির্ণয় কর ঃ

[3]

- क) विद्यालयं निकषा उद्यानम्।
- ख) लक्ष्म्या सेचितो हरि:।
- ग) रामेण रावण: हत:।
- घ) शोकात् क्रन्दति वृद्धः।